

การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมาตรฐานสากลเพื่อส่งเสริมความเป็น
พลเมืองโลกในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
พิษณุโลก อุตรดิตถ์

ACADEMIC ADMINISTRATION OF INTERNATIONAL STANDARD
SCHOOLS TO PROMOTE GLOBAL CITIZENSHIP IN SCHOOLS
UNDER THE PHITSANULOK UTTARADIT SECONDARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE

¹จุฬารัตน์ วงษ์สว่าง, ²สาโรจน์ แก้วอรุณ, ³สุดา เนตรสว่าง และ ⁴ธรรมรส โชติกัญชร
¹Jurarat Wongsawang, ²Sarod Kaewarun, ³Suda Netsawang
and ⁴Thammaros Chotigunjara

¹มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่, ประเทศไทย
¹North-Chiang Mai University, Thailand

¹juraratwong@gmail.com, ²sarod@northcm.ac.th, ³suda@northcm.ac.th,
⁴thammaros@northcm.ac.th

Received : January 29, 2024; **Revised** : March 24, 2024; **Accepted** : April 30, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการและศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมาตรฐานสากลเพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมืองโลก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ กลุ่มตัวอย่างได้จากการสุ่มตัวอย่างจากประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ จำนวน 320 คน ทำการสุ่มอย่างง่ายโดยใช้เครื่องมือการวิจัยคือแบบสอบถามความคิดเห็น กลุ่มเป้าหมายคือผู้ทรงคุณวุฒิได้จากการเลือกแบบเจาะจงจำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามและการสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

¹ นักศึกษา, หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่
² อาจารย์ ดร., หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่
³ อาจารย์ ดร., หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่
⁴ รองศาสตราจารย์, หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่

ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมาตรฐานสากลเพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมืองโลกในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ การวิจัยเพื่อการเรียนรู้ การวางแผนงานวิชาการ การพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ การพัฒนาหลักสูตร การวัดและประเมินผล และการนิเทศ แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมาตรฐานสากล พบว่า ด้านการวางแผนงานวิชาการควรรวบรวมระเบียบแนวปฏิบัติให้เป็นระบบ ด้านการพัฒนาหลักสูตรควรกำหนดโครงสร้างและวางแผนพัฒนา ด้านการพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้ควรพัฒนาสื่อที่นำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ ด้านกระบวนการเรียนรู้ผู้บริหารต้องมีบทบาทในการกำหนดแนวทาง ด้านการนิเทศต้องเป็นการปฏิบัติงานระหว่างผู้บริหารกับครู ด้านการวัดและประเมินผลเป็นการสะท้อนผลการจัดการศึกษา ด้านการวิจัยเป็นการพัฒนาการเรียนการสอน มีการประชุมกำหนดแนวปฏิบัติ

คำสำคัญ : การบริหารงานวิชาการ, แนวทางการบริหารงานวิชาการ, โรงเรียนมาตรฐานสากล

Abstract

This research aims to study academic administration and study the academic administration guidelines of the international standards of schools for global citizenship of the Secondary Educational Service Area Office (Phitsanulok province and Uttaradit province). The sample was drawn from a simple random sampling from the population, which includes school administrators and teachers in international standard schools of the Secondary Educational Service Area Office (Phitsanulok province and Uttaradit province), 320 samples and 5 experts from purposive selection. This research tools used were questionnaires and interviews. Statistics used in data analysis include percentage, mean, standard deviation. The results found that Academic administration of the international standards schools for global citizenship of the Secondary Educational Service Area Office (Phitsanulok province and Uttaradit province) is overall at the highest level. When considering each aspect, it is found that the academic administration of the international standards school for global citizenship of the Secondary Educational Service Area Office (Phitsanulok province and Uttaradit province) is at the highest level in every aspect. The average values from highest to lowest are as follows: Research for learning academic, academic planning, development of media and learning resources, learning process, curriculum development, measurement and evaluation and supervision, respectively. For guidelines for academic administration of the international standards school for academic planning should be compiled into a systematic set of guidelines. In terms of curriculum development, the structure and development plan should be determined. In terms of developing media and learning resources, media that use

innovation and technology should be developed. In terms of the learning process, administrators should play a role in setting guidelines. Supervision should be a work between administrators and teachers. Measurement and evaluation should reflect the results of educational management. And on the research side, which is the development of teaching and learning, there should be a meeting to set guidelines.

Keywords: academic administration, academic administration guidelines, international standard schools

บทนำ

กระแสโลกาภิวัตน์และความเปลี่ยนแปลงของโลกที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วทั้งด้านวิทยาการและความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศทำให้แต่ละประเทศไม่สามารถปิดตัวอยู่โดยลำพัง ต้องร่วมมือและพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน การดำรงชีวิตของคนในแต่ละประเทศ มีการติดต่อสื่อสารซึ่งกันและกันมากขึ้นมีความร่วมมือในการปฏิบัติภารกิจและแก้ปัญหาต่างๆร่วมกันมากขึ้นในขณะเดียวกันสังคมโลกในยุคปัจจุบันเต็มไปด้วยข้อมูลข่าวสาร ทำให้คนต้องคิด วิเคราะห์ แยกแยะ และมีการตัดสินใจที่รวดเร็วเพื่อให้ทันกับเหตุการณ์ในสังคมที่มีความสลับซับซ้อนมากขึ้นสิ่งเหล่านี้นำไปสู่สถานการณ์ของการแข่งขันทางเศรษฐกิจการค้าและอุตสาหกรรมระหว่างประเทศอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ และเป็นแรงผลักดันสำคัญที่ทำให้หลายประเทศต้องปฏิรูปการศึกษา คุณภาพของการจัดการศึกษาจึงเป็นตัวบ่งชี้สำคัญประการหนึ่ง สำหรับความพร้อมในการเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 โรงเรียนมาตรฐานสากล (World-class standard school) เป็นนวัตกรรมการจัดการศึกษาที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานนำมาใช้เป็นมาตรการเร่งด่วนในการยกระดับ การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพมาตรฐานเทียบเท่าสากลซึ่งเริ่มดำเนินการกับโรงเรียนนำร่อง การให้โรงเรียนในโครงการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและจัดกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนบรรลุคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 โดยเริ่มต้นใช้ในปีการศึกษา 2555 ทั้งนี้เพื่อให้การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนมาตรฐานสากลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ มีหน้าที่ในการบริหารจัดการ กำกับติดตามการดำเนินงานของสถานศึกษาส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาให้มีการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดสอดคล้องกับนโยบายโดยมีโรงเรียนใน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลกอุตรดิตถ์เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากลทั้งสิ้นจำนวน 25 โรงเรียน

จากเหตุผลและความสำคัญที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมาตรฐานสากลเพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมืองโลกในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลเฉพาะด้านวิชาการซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาโรงเรียนไปสู่ความเป็นสากลยกระดับคุณภาพการศึกษาของเด็กไทยสู่ความเป็นพลเมือง

โลกที่ดีและเป็นประโยชน์ให้โรงเรียนและผู้ที่เกี่ยวข้องใช้เป็นฐานในการนำข้อมูลและแนวทางไปพัฒนาโรงเรียนให้ก้าวสู่ความเป็นมาตรฐานสากล ให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์
2. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูของโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ประจำปีการศึกษา 2566 จำนวน 1900 คน แบ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 78 คน ครูผู้สอน จำนวน 1822 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูของโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ประจำปีการศึกษา 2566 จำนวน 320 คน แบ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 25 คน และครูผู้สอน จำนวน 295 คน โดยการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ตามตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 : 608 อ้างถึงในกิ่งกาญจน์ สุขสำราญ, 2565 : 53)

กลุ่มเป้าหมาย/ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 3 คน ครูกลุ่มบริหารงานวิชาการ จำนวน 2 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ใช้กรอบแนวคิดที่ได้จากการสังเคราะห์ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการของกระทรวงศึกษาธิการ (2546) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (2550) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552) กมล ภู่งประเสริฐ (2556) จิตติมา วรธรรมศรี(2557) พงษ์ศักดิ์ ขจรจดี (2557) ไสภา วงศ์นาคเพชร(2557) รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2558) ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2559) วิภา ทองหง่า (2559) ประกอบด้วย 7 ด้าน ได้แก่ 1) การวางแผนงานวิชาการ 2) การพัฒนาหลักสูตร 3) การพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้ 4) กระบวนการการเรียนรู้ 5) การนิเทศ 6) การวัดและประเมินผล และ 7) การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง และประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมาตรฐานสากล เพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมืองโลกในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ จำนวน 7 ด้าน โดยลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ของ ลิกเคอร์ท (Likert) (บุญชม ศรีสะอาด, 2554 : อ้างถึงในแพรวพรรณ เปรมลาภ , 2565)

3.2 แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง โดยนำประเด็นที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูล ที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดของแต่ละด้านมากำหนดเป็นประเด็นคำถามสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเชิงปริมาณ สถิติที่ผู้วิจัยใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การหาความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

การวิจัยเชิงคุณภาพ คือ การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) และสังเคราะห์ ข้อมูลเป็นความเรียง

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารงานวิชาการและแนวทางการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมาตรฐานสากล เพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมืองโลกในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบริหารงานวิชาการและแนวทางการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์

การบริหารงานวิชาการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. การวางแผนงานวิชาการ	4.67	0.28	มากที่สุด
2. การพัฒนาหลักสูตร	4.64	0.30	มากที่สุด
3. การพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้	4.66	0.31	มากที่สุด
4. กระบวนการเรียนรู้	4.66	0.31	มากที่สุด
5. การนิเทศ	4.61	0.41	มากที่สุด
6. การวัดและประเมินผล	4.63	0.32	มากที่สุด
7. การวิจัยเพื่อการเรียนรู้	4.71	0.29	มากที่สุด
ภาพรวม	4.66	0.25	มากที่สุด

จากตาราง 1 พบว่า การบริหารงานวิชาการและแนวทางการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ การวิจัยเพื่อการเรียนรู้ รองลงมาคือ การวางแผนงานวิชาการ การพัฒนาสื่อและแหล่ง

เรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ การพัฒนาหลักสูตร การวัดและประเมินผล และการนิเทศ เมื่อพิจารณา
รายด้าน พบว่า

ด้านการวางแผนงานวิชาการ อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็น พบว่า
อยู่ในระดับมากที่สุดทุกประเด็น เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก คือ โรงเรียนมี
สรุปวิเคราะห์การดำเนินงานวิชาการ เพื่อนำผลไปปรับปรุงพัฒนางานวิชาการและเผยแพร่
รองลงมาคือ โรงเรียนมีการรวบรวมข้อมูลและจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติของทางราชการ
เกี่ยวกับงานวิชาการให้ เป็นระบบสะดวกในการนำไปใช้ และตามลำดับ โรงเรียนจัดทำและมี
แผนงานวิชาการที่มีคุณภาพตามบริบทของมาตรฐานสากล และอันดับที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดได้แก่
โรงเรียนมีการประชุมชี้แจงแนวทางการปฏิบัติงานวิชาการอย่างเป็นระบบ

ด้านการพัฒนาหลักสูตร อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็น พบว่า อยู่ใน
ระดับมากที่สุดทุกประเด็น เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก คือ โรงเรียนวางแผน
บุคลากรภายในโรงเรียนให้มีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรโรงเรียนมาตรฐานสากล รองลงมาคือ
โรงเรียนมีการกำกับติดตามการใช้หลักสูตรของครูทุกคน โดยครอบคลุมถึงหลักสูตรมาตรฐานสากล
ด้านการวัดผลและประเมินผล และตามลำดับ โรงเรียนกำหนดกลยุทธ์ วางแผนและจัดทำแผนกล
ยุทธ์ของโรงเรียนได้ครอบคลุมและนำไปสู่โรงเรียนมาตรฐานสากล อันดับที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดได้แก่
โรงเรียน การวางแผนและทำโครงสร้างหลักสูตรโรงเรียนมาตรฐานสากลในแต่ละช่วงชั้น โดยระบุ
ชั้น ภาคเรียน รหัสวิชา ชื่อวิชา ชั่วโมง หน่วยกิต

ด้านการพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็น
พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกประเด็น เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก คือ ครู
ได้รับการพัฒนาความรู้ความสามารถด้านภาษาต่างประเทศเพื่อนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน
รองลงมาคือ โรงเรียนมุ่งสร้างและพัฒนาองค์ความรู้เพื่อให้เกิดนวัตกรรมสำหรับพัฒนาผู้เรียน และ
ตามลำดับ โรงเรียนจัดซื้อสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ตำราเรียนที่มีคุณภาพระดับมาตรฐานสากลให้เพียงพอ
กับความต้องการของนักเรียน และอันดับที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดได้แก่ โรงเรียนจัดให้มีการกำกับ
ติดตามและประเมินผลการใช้สื่อเทคโนโลยีอย่างต่อเนื่อง

ด้านกระบวนการการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็น พบว่า
อยู่ในระดับมากที่สุดทุกประเด็น เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก คือ โรงเรียน
จัดทำแผนพัฒนาครูเพื่อสร้างองค์ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาแก่ครู รองลงมาคือ
การจัดการศึกษาผู้เรียนได้ประสบการณ์จริงฝึกปฏิบัติจริงทำให้คิดจริง และตามลำดับ โรงเรียน
ประชาสัมพันธ์การทำเอกสารคู่มือครู คู่มือนักเรียน เกี่ยวกับการจัดการศึกษาอย่างครบถ้วนและ
เพียงพอ และอันดับที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดได้แก่ โรงเรียนมีการประชุมชี้แจงออกแบบกระบวนการจัด
การศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนในแต่ละกลุ่มสาระ

ด้านกรนิเทศ อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็น พบว่า อยู่ในระดับมาก
ที่สุดทุกประเด็น เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก คือ โรงเรียนมีคู่มือและแบบนิเทศ
ภายในของโรงเรียน รองลงมาคือ โรงเรียนมีการกำหนดแบบนิเทศภายในและติดตามผลการนิเทศ
ภายในเพื่อนำผลไปปรับปรุงพัฒนาต่อไป และตามลำดับ โรงเรียนส่งเสริมให้ครูมีความรู้และ

ความสามารถ ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย และอันดับที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่โรงเรียนมีการกำหนดวิธีการและระยะเวลาการนิเทศภายในโรงเรียนอย่างชัดเจน

ด้านการวัดและประเมินผล อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็น พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกประเด็น ยกเว้นประเด็นโรงเรียนกำกับติดตามการวัดและประเมินผลของครูทุกคน อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก คือ โรงเรียนจัดทำแผนพัฒนาครูเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลของโรงเรียนมาตรฐานสากลอย่างชัดเจน) รองลงมาคือ โรงเรียนจัดทำเอกสารระเบียบการปฏิบัติในการวัดและประเมินผลเพื่อให้ครูในโรงเรียนปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง และตามลำดับ โรงเรียนมีการประชุมชี้แจงกำหนดแนวดำเนินการเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลเทียบเคียงมาตรฐานสากลที่ได้มาตรฐานและนำไปสู่การเป็นโรงเรียนสากล และอันดับที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดได้แก่ โรงเรียนกำกับติดตามการวัดและประเมินผลของครูทุกคน

ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็น พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกประเด็น เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก คือ โรงเรียนมีการเผยแพร่ผลงานการวิจัยของครูกับโรงเรียนอื่นๆ รองลงมาคือ โรงเรียนมีการประชุมชี้แจงกำหนดแนวปฏิบัติในการดำเนินการวิจัยในแต่ละปีการศึกษาอย่างชัดเจน และตามลำดับ ครูทำวิจัยและพัฒนาในการจัดการเรียนการสอนที่ใช้นวัตกรรมทุกรูปแบบ และอันดับที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดได้แก่ ครูใช้การวิจัย สื่อ นวัตกรรม พัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

2. ผลการสังเคราะห์ข้อมูลวิเคราะห์แนวทางการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมาตรฐานสากล เพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมืองโลกในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ได้ผลดังนี้

ด้านการวางแผนงานวิชาการ ควรเป็นการรวบรวมข้อมูลและจัดทำระเบียบแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการมีการรวบรวมข้อมูลระเบียบและแนวปฏิบัติของทางราชการเกี่ยวกับงานวิชาการให้เป็นระบบสะดวกในการนำไปใช้ ต้องมีผู้รับผิดชอบในการรวบรวมข้อมูลระเบียบและแนวปฏิบัติของทางราชการเกี่ยวกับงานวิชาการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติขึ้นในโรงเรียนเป็นเอกสารคู่มือ

ด้านการพัฒนาหลักสูตร ควรเป็นการบริหารจัดการของผู้บริหารศึกษาในการกำหนดโครงสร้างและวางแผนพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา มีการกำหนดทิศทางของหลักสูตรและทิศทางของโรงเรียนมาตรฐานสากลแก่บุคลากร ต้องมีกำหนดกลยุทธ์ในการจัดทำแผนที่นำไปสู่โรงเรียนมาตรฐานสากลโดยการสำรวจความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนในการมีส่วนร่วมต่อการจัดหลักสูตรสถานศึกษา

ด้านการพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนมาตรฐานสากลควรเป็นการพัฒนาสื่อที่นำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินงานทางวิชาการ ต้องมีผู้รับผิดชอบในการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินการทางวิชาการ มีระเบียบหรือแนวปฏิบัติในการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้มีระบบการใช้และเครือข่ายการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยี มีการประเมินผล

และนำผลมาการพัฒนา มีจัดให้มีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อสนับสนุนการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง

ด้านกระบวนการการเรียนรู้ ควรเป็นการบริหารและจัดการการเรียนรู้ที่ผู้บริหารสถานศึกษา มีบทบาทในการกำหนดแนวทางการจัดกิจกรรม ต้องพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนให้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษาโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลหรือความถนัดของผู้เรียน โดยผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูผู้สอนจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเน้นทักษะการปฏิบัติจริง ต้องมีการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายบูรณาการร่วมกับสาระอื่น

ด้านการนิเทศ ควรเป็นการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างผู้บริหารสถานศึกษากับครูผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ต้องมีการประชุมปรึกษาวางแผนการจัดระบบกระบวนการนิเทศการศึกษา โดยบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการติดตามระบบนิเทศ สร้างความเข้าใจกับครู ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศเป็นผู้นำในการนิเทศการศึกษา ต้องนำผลการนิเทศภายในสถานศึกษาไปใช้ในการปรับปรุงประสิทธิภาพ

ด้านการวัดและประเมินผล ควรเป็นกระบวนการที่ต้องการดำเนินการควบคู่กับการจัดการเรียนการสอนเพื่อสะท้อนผลการจัดการศึกษา เป็นการประเมินอย่างใดอย่างหนึ่งพิจารณาตัดสินเกี่ยวกับคุณภาพคุณค่าความจริงและการกระทำ มีการกำหนดระเบียบปฏิบัติและแนวในการวัดและประเมินผลให้สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ต้องมีการส่งเสริมสนับสนุนให้ครูพัฒนาและจัดทำเครื่องมือในการวัดและประเมินผลตรงตามสาระการเรียนรู้ ตัวชี้วัดและแผนการจัดการเรียนรู้

ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ควรเป็นการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนที่มีการประชุมชี้แจงกำหนดแนวปฏิบัติในการดำเนินการวิจัยในแต่ละปีการศึกษาอย่างชัดเจน ต้องมีการสำรวจ เก็บข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัญหาจริงของนักเรียนก่อนการจัดทำวิจัย มีการทดลองใช้นวัตกรรมที่สร้างขึ้นในการพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน นำผลการวิจัยในแต่ละปีและต้องมีการศึกษามาปรับปรุงและต่อยอดในการทำวิจัยครั้งต่อไป กำกับ ติดตามการจัดทำวิจัย

อภิปรายผล

1. การศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมาตรฐานสากลเพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมืองโลกในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ในภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านการวิจัยเพื่อการเรียนรู้ ด้านการวางแผนงานวิชาการ ด้านการพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้ ด้านกระบวนการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านการวัดและประเมินผล และด้านการนิเทศ

2. การศึกษาแนวทางการศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมาตรฐานสากลเพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมืองโลกในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ได้ดังนี้

ด้านการวางแผนงานวิชาการ ควรเป็นการรวบรวมข้อมูลและจัดทำระเบียบแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการมีการรวบรวมข้อมูลระเบียบและแนวปฏิบัติของทางราชการเกี่ยวกับงานวิชาการให้เป็นระบบสะดวกในการนำไปใช้และเป็นปัจจุบันมีผู้รับผิดชอบในการ มีการจัดทำและมีแผนงานวิชาการเป็นลายลักษณ์อักษร สอดคล้องกับ ดิเรก วรณเศียร และคณะ (2558) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การวิจัยและพัฒนารูปแบบการจัดการการศึกษาโรงเรียนมาตรฐานสากล พบว่า โรงเรียนที่จัดการศึกษาตามแนวทางมาตรฐานสากลอยู่ในระดับดีนั้นต้องสร้างความตระหนักและชี้แจงแผนปฏิบัติการให้สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากลแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง

การพัฒนาหลักสูตร ควรเป็นการบริหารจัดการของผู้บริหารศึกษาในการกำหนดโครงสร้างและวางแผนพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา มีการกำหนดทิศทางของหลักสูตรและทิศทางของโรงเรียนมาตรฐานสากลแก่บุคลากร กำหนดกลยุทธ์ในการจัดทำแผนที่น่าไปสู่โรงเรียนมาตรฐานสากลโดยการสำรวจความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน สอดคล้องกับ อัญมณี พิทักษ์ (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาปัญหาและแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมาตรฐานสากล จังหวัดนครราชสีมา พบว่า การพัฒนาหลักสูตรเป็นแนวทางการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมาตรฐานสากลซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมาตรฐานสากล

ด้านการพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้ ควรเป็นการพัฒนาสื่อที่นำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินงานทางวิชาการ มีผู้รับผิดชอบในการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินการทางวิชาการมีระเบียบหรือแนวปฏิบัติในการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ มีจัดให้มีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายภายในและภายนอกสถานศึกษา สอดคล้องกับ อัญมณี พิทักษ์ (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาปัญหาและแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมาตรฐานสากล จังหวัดนครราชสีมา พบว่า การพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้เป็นแนวทางการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมาตรฐานสากลซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมาตรฐานสากล

ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ควรเป็นการบริหารจัดการการเรียนรู้ที่ผู้บริหารสถานศึกษา มีบทบาทในการกำหนดแนวทางการจัดกิจกรรม พัฒนาระบบการเรียนรู้ของผู้เรียนให้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา ครูผู้สอนจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายบูรณาการ สอดคล้องกับ อัญมณี พิทักษ์ (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาปัญหาและแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมาตรฐานสากล จังหวัดนครราชสีมา พบว่า การพัฒนาระบบการเรียนรู้เป็นแนวทางการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมาตรฐานสากลซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมาตรฐานสากล

ด้านการนิเทศ ควรเป็นการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างผู้บริหารสถานศึกษากับครูผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการประชุมปรึกษาวางแผนการจัดระบบกระบวนการนิเทศการศึกษา สร้างความเข้าใจกับครู ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศเป็นผู้นำในการนิเทศการศึกษา การนำผลการนิเทศภายในสถานศึกษาไปใช้ในการปรับปรุงประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ อัญมณี พิทักษ์ (2563) ได้ทำการ

วิจัยเรื่อง การศึกษาปัญหาและแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมาตรฐานสากล จังหวัดนครราชสีมา พบว่า การนิเทศเป็นแนวทางการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมาตรฐานสากลซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมาตรฐานสากล

ด้านการวัดและประเมินผล ควรเป็นกระบวนการที่ต้องการดำเนินการควบคู่กับการจัดการเรียนการสอนเพื่อสะท้อนผลการจัดการศึกษาโดยอาศัยการประเมินอย่างใดอย่างหนึ่งพิจารณาตัดสินเกี่ยวกับคุณภาพคุณค่าความจริงและการกระทำ มีการกำหนดระเบียบปฏิบัติและแนวในการวัดให้สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานมีการส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูพัฒนาและจัดทำเครื่องมือในการวัดและประเมินผลตรงตามสาระการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สอดคล้องกับ อัญมณี พิทักษ์ (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาปัญหาและแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมาตรฐานสากล จังหวัดนครราชสีมา พบว่า การวัดและประเมินผลเป็นแนวทางการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมาตรฐานสากลซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมาตรฐานสากล

ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ควรเป็นการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนที่มีการประชุมชี้แจงกำหนดแนวปฏิบัติในการดำเนินการวิจัยในแต่ละปีการศึกษาอย่างชัดเจน สำนวญทดลองใช้นวัตกรรมที่สร้างขึ้นในการพัฒนาการเรียนรู้นักเรียน นำผลการวิจัยในแต่ละปีการศึกษา มาปรับปรุงและต่อยอดในการทำวิจัย จัดทำวิจัย สอดคล้องกับ อัญมณี พิทักษ์ (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาปัญหาและแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมาตรฐานสากล จังหวัดนครราชสีมา พบว่า การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนเป็นแนวทางการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมาตรฐานสากลซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมาตรฐานสากล

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

จากการวิจัยการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมาตรฐานสากลเพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมืองโลกในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ทั้ง 7 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการวิจัยเพื่อการเรียนรู้ ด้านการวางแผนงานวิชาการ ด้านการพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้ ด้านกระบวนการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านการวัดและประเมินผล และด้านการนิเทศ ด้านที่ควรได้รับการพัฒนาที่สุด คือ ด้านการนิเทศ ซึ่งเป็นการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างผู้บริหารสถานศึกษากับครูผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ค้นหาวิธีการใหม่ ๆ ในการแก้ไขปัญหาและพัฒนางานของผู้บริหารสถานศึกษา ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรนำผลการวิจัยในครั้งนี้ไปใช้เป็นแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมาตรฐานสากลเพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมืองโลกในโรงเรียนต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545. กรุงเทพมหานคร : ครูสภา
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย
- กมล ภู่งประเสริฐ (2544) การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา : กรุงเทพมหานคร ทิปป์พับลิเคชั่น
- กษิต์เดช พุ่มสาขา. (2553). การวิจัยและพัฒนา รูปแบบการจัดการศึกษาโรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียนสตรีอ่างทองปีการศึกษา 2553.โรงเรียนสตรีอ่างทอง, อ่างทอง.
- จิตนา มั่นคง. (2554). การดำเนินการตามแนวทางการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสากล. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- จารุกิตต์ สีเทียนนท์. (2559). แนวทางการพัฒนาการบริหารวิชาการของโรงเรียนมาตรฐานสากลตามแนวคิดพลเมืองโลกศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดิเรก วรรณเศียร, ประสิทธิ์ เขียว และนพจรุจ ศักดิ์ศิริ. (2554). วิจัยและพัฒนา รูปแบบ การจัดการ การศึกษาโรงเรียนมาตรฐานสากล. สำนักบริหารงานมัธยมศึกษาตอนปลาย, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- ธนสาร บัลลังก์ปัทมา .(2558). โรงเรียนมาตรฐานสากล. นิตยสารจุลทรรศน์.1(3)
- พิชัย เหลืองอรุณ. (2555, มกราคม-มิถุนายน). สภาพและปัญหาการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1. วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา (OJED), 7(1), 261–275.
- ภานุภัทร จรัสสุพิพัฒน์. (2555). สภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ โรงเรียนมาตรฐานสากล เขตกรุงเทพมหานคร. วารสารครุศาสตร์อุตสาหกรรม, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ, และวิบูลย์ ไตวณะบุตร. (2542). หลักและทฤษฎีการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

